

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту і маркетингу

**Курсова робота
з курсу Економіка підприємства**

на тему: «ВИРОБНИЧА СТРУКТУРА ПІДПРИЄМСТВА»

Студента групи Ма 02-21
факультету економіки і права
спеціальності 075 Маркетинг
освітня програма
«Маркетинг і реклама»
Чилібійської Анастасії Дмитрівної

Члени комісії:

Науковий керівник:

доцент
Лиса С. С

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

КИЇВ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи виробничої структури підприємства	4
1.1 Економічна сутність поняття виробнича структура підприємства. Її види та класифікація.....	4
1.2 Організація виробничого процесу та роль структури виробництва у цьому.	6
РОЗДІЛ 2. Аналіз та виробнича структура підприємства «Кернел».....	12
2.1 Загальна характеристика підприємства «Кернел»	12
2.2 Аналіз виробничої структури підприємства «Кернел»	17
2.3 Пропозиції щодо вдосконалення стану функціонування виробничої структури підприємства «Кернел»	21
ВИСНОВКИ.....	25
РЕЗЮМЕ	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	30

ВСТУП

Дана робота присвячується розкриттю економічної теми «Виробнича структура підприємства». Виробнича структура підприємства займає важливе значення для забезпечення нормального функціонування виробничих процесів на підприємстві. Від їхньої досконалості залежать кінцевий рівень продуктивності праці, якість продукції та її конкурентоспроможність.

Можу стверджувати, що дана робота актуальна, адже виробнича структура підприємства має вплив на рівень продуктивності праці, витрати виробництва, ефективність експлуатації природних ресурсів.

Опрацьовуючи дану тему необхідно дослідити теоретичні та практичні сторони виробничої структури підприємства. Для її дослідження були поставлені наступні завдання:

- дослідити сутність та види, класифікацію виробничої структури підприємства;
- проаналізувати виробничий процес та роль структури виробництва у цьому;
- визначити фактори, які впливають на виробничу структуру підприємства;
- проаналізувати виробничу структуру на прикладі компанії «Кернел» запропонувати шляхи вдосконалення виробничої структури підприємства.

Для досягнення вищеперерахованих завдань використовувалися такі методи: спостереження, порівняння, узагальнення, моделювання. Предметом курсової роботи є дослідження виробничої структури підприємства. Об'єктом курсової роботи є дослідження виробничої структури «Кернел». При написанні курсової роботи були використані та опрацьовані підручники, посібники та інтернет-джерела вітчизняних авторів та науковців.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи виробничої структури підприємства

1.1 Економічна сутність поняття виробнича структура підприємства. Її види та класифікація

Для чіткого формулювання визначення «Виробнича структура підприємства» для початку введемо терміни, які стосуються його.

Виробничий процес – це результат взаємодії основних, допоміжних та обслуговуючих процесів, завдяки чому певний матеріал чи напівфабрикат стають продукцією.

Під структурою будь-якого підприємства розуміють його внутрішній устрій, який характеризує склад підрозділів і систему зв'язків, підпорядкованості та взаємодії між ними. [24]

Структура підприємства – це його внутрішній устрій, що характеризує підрозділи та зв'язки їх взаємодії в процесі функціонування підприємства. Розрізняють такі види структури підприємства:

- виробнича;
- загальна;
- організаційна.

Тож, тепер можемо сформулювати термін «Виробнича структура підприємства».

Виробнича структура підприємства описує те, як організовано виробництво на підприємстві, включаючи розміри та склад виробничих підрозділів, а також їхні зв'язки між собою.

Виробнича структура підприємства характеризується:

- кількістю підрозділів, їх площею;
- кількістю працівників, їхньою пропорцією в загальній чисельності працівників підприємства;
- вагою випуску продукції кожним підрозділом в загальному обсязі випуску продукції та вартістю основних фондів.

Ці параметри допомагають зрозуміти організаційну структуру підприємства, що дозволяє ефективно управляти його виробництвом. [3]

Базовим об'єктом виробничого процесу є робоче місце. Робоче місце – це ділянка на виробництві, оснащена необхідними засобами та устаткування для ефективної роботи над виробництвом продукції.

Сукупність робочих місць утворюють дільниці. Виробнича дільниця – сукупність робочих місць, на яких виконують технологічно схожі роботи або виготовляється однорідна продукція.

Дільниці об'єднуються у виробничі цехи. Цех – це відокремлені підрозділи підприємства, в яких здійснюються виробничі процеси відповідно до спеціалізації заводу. Також до виробничих цехів підприємства належать лабораторії, експериментальні цехи, випробувальні центри, полігони.

Таблиця 1.1

Види виробничих цехів підприємства [3]

Вид цеху	Опис
Основні	Спеціалізуються на виготовленні профільної продукції
Допоміжні	Сприяють випуску основної продукції, виготовляють допоміжну продукцію для нормальної роботи основних цехів
Побічні	Переробляють відходи виробництва, виготовляють непрофільну продукцію, відновлюють допоміжні матеріали
Підсобні	Забезпечують підготовку матеріалів до виробництва для основних цехів, виготовляють тару
Обслуговуючі	Забезпечують нормальну роботу основних і допоміжних цехів

Основні цехи підприємства формуються за двома принципами. Перший принцип полягає в спільності технологічних процесів виробництва. Другий – в об'єднанні оброблюваних предметів праці. Виходячи з цього виділяють три типи виробничої структури. (див. табл. 1.2)

Таблиця 1.2

Типи виробничої структури

Характеристика	Предметна	Технологічна	Змішана
Спеціалізація цехів	+	-	+
Зосередження обладнання	-	+	-
Розміщення цехів	По предмету	По технології	Змішане розміщення

(примітка: "+" означає наявність, а "-" – відсутність певної характеристики).

Залежно від адміністративно-господарського розміщення підрозділів підприємства виробнича структура може розгалужуватися на різні види. Найбільш поширена з них цехова структура, крім цього існують безцехова, корпусна та комбінатська. (див. табл. 1.2)

Таблиця 1.3

Види виробничих структур [12]

Тип виробництва	Основний підрозділ	Опис
Цехова	Цех	Адміністративно відокремлена частина підприємства, в якій виконується комплекс робіт відповідно до внутрішньозаводської спеціалізації
Безцехова	Виробнича дільниця	Основою побудови є виробнича дільниця
Корпусна	Корпус	Основним підрозділом є корпус — об'єднання однотипних цехів
Комбінатська		Використовується на підприємствах, де здійснюються багатостадійні процеси виробництва

1.2 Організація виробничого процесу та роль структури виробництва у цьому.

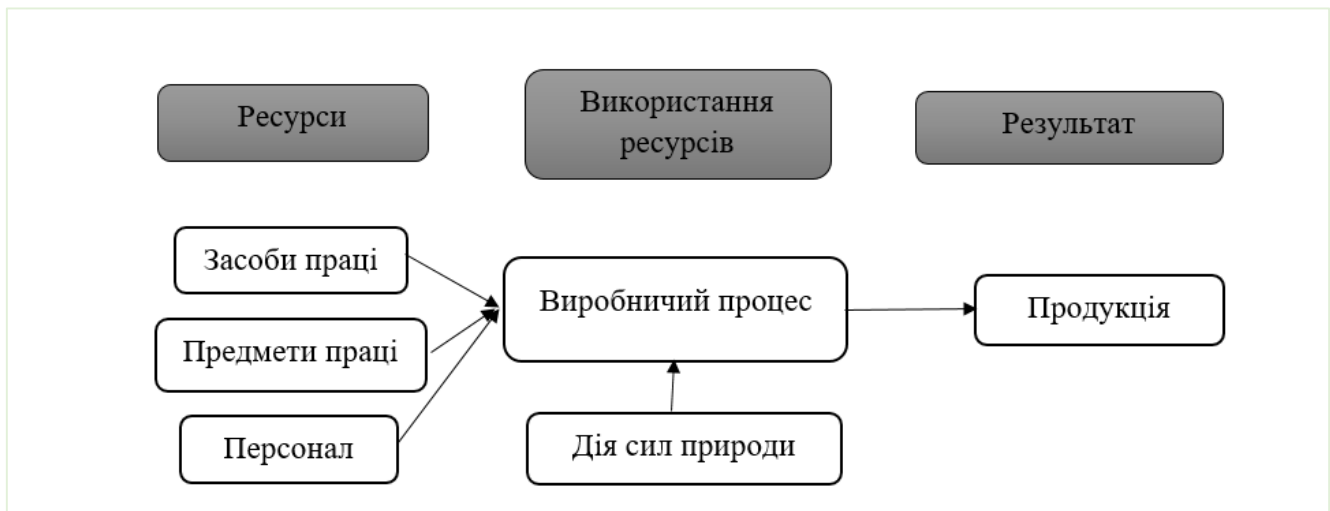
Організація виробництва – це сукупність законів, методів, принципів та дій спрямованих на упорядкування процесів виробництва та його учасників для досягнення кінцевої спільної мети – створення якісного продукту чи послуги.

Основою організації праці будь-якого підприємства є виробничий процес. Для досягнення високих виробничих цілей необхідно ефективна організація функціонування виробничої системи підприємства.

Виробничий процес – це результат взаємодії основних, допоміжних та обслуговуючих процесів, завдяки чому певний матеріал чи напівфабрикат стають продукцією. Ресурсами виробничого процесу є засоби праці, предмети праці та робочий персонал. В деяких виробництвах застосовують природні процеси – це певні біологічні, хімічні явища, що відбуваються без участі у них людини. (див. рис. 1.2)

Рис. 1.1

Схема виробничого процесу [24]

Існують відмінності в галузях та напрямках підприємницької діяльності. Саме тому можна класифікувати виробничі процеси за основними ознаками. (див. табл. 1.4)

Таблиця 1.4

Класифікація виробничих процесів

Класифікація виробничих процесів	За призначенням	За складністю виробничих процесів	За поєднанням операцій над предметом праці	За ступенем автоматизації
Основні	Виробництво основної продукції	Прості	Аналітичні	Ручні
Допоміжні	Забезпечення виробництва	Комплексні	Синтетичні	Механічні
Обслуговуючі	Обслуговування обладнання			Автоматизовані
	Транспортування матеріалів			Автоматичні

1. За призначенням виробничі процеси поділяються на:

- основні
- допоміжні
- обслуговувальні

Основні процеси – це процеси виготовлення продукції підприємства, що визначає його виробничий профіль, надходить на ринок як товар для продажу.

Допоміжні виробничі процеси забезпечують основні процеси необхідним технологічним оснащенням.

Обслуговуючі виробничі процеси забезпечують нормальні умови для ефективного здійснення основних і допоміжних виробничих процесів.

2. За складністю виробничі процеси бувають:

Прості – характеризується виробництвом однорідних виробів та продуктів. Комплексні, відповідно, дають змогу виробляти продукти і вироби різного роду.

3. За поєднанням операцій над предметом праці виробничі процеси поділяються на: аналітичні – дають можливість з одного виду сировини отримати декілька видів продуктів. Синтетичні процеси характеризуються виробництвом різних простих продуктів різними операціями.

4. За ступенем механізації розрізняють такі виробничі процеси:

- ручні
- механізовані
- автоматизовані
- автоматичні

Ручні процеси здійснюються безпосередньо робітником.

Механізовані процеси виконуються робітником за допомогою машин, механізмів.

Автоматизовані процеси означають, що роботи, які раніше виконували люди, тепер здійснюються машинами за допомогою програм, які розробляються заздалегідь. Хоча роботи можуть виконуватись без прямого контролю робітників, вони все ще мають важливу роль у нагляді та контролі за процесом.

У виробничому процесі важливою складовою є виробнича операція, яка є завершеною частиною процесу та виконується на одному робочому місці без переналагодження устаткування.

Виробничі операції поділяються на дві категорії: основні, які змінюють форму, розмір та властивості виробів, та допоміжні, які пов'язані з транспортуванням, складуванням та контролем якості продукції. Для забезпечення ефективного використання трудових ресурсів, як вже згадувалося, необхідна чітка організація виробничих процесів. Вона спирається на дотриманні принципів виробничого процесу. (див. табл. 1.5)

Принципи виробничого процесу

Принцип	Опис
Пропорційність	Однакова продуктивність різних робочих місць одного процесу
Безперервність	Зміна операцій в процесі повинна відбуватися безперервно з маленькими проміжками часу
Ритмічність	Дії виробничого процесу повинні здійснюватися в однаковому ритмі
Спеціалізація	Виділення працівників, спеціалізованих в потрібній галузі
Паралельність	Об'єднання декількох етапів процесу для зменшення витрат
Системність	Чітка послідовність виконання всіх робіт, з урахуванням інтересів усіх учасників
Оптимальність	Досягнення бажаного результату із найменшими затратами

Виробнича структура підприємства показує логіку розподілу праці між підрозділами. Вона значно впливає на ефективність і конкурентоспроможність підприємства. Склад, розміри виробничих підрозділів, ступінь їх пропорційності, раціональність розміщення на території підприємства впливають на швидкість виробництва й визначають витрати виробництва а, отже, і рівень прибутковості підприємства.

Як і будь-який економічне явище, виробнича структура підприємства теж може піддаватися впливу різних чинників. Ці фактори визначають специфіку виробничої структури підприємства в різних галузях.[12]

1. Технологічні особливості виробництва – це особливості виробничого процесу, який залежить від виду продукції, що виготовляється. Склад основних цехів також залежить від цього процесу.
2. Кількість продукції, що виробляється – це обсяг продукції, який виготовляється або ремонтується протягом планового періоду на підприємстві.
3. Асортимент продукції – це види продукції, які можуть бути вироблені в цеху. Ширший асортимент продукції ускладнює структуру виробництва.
4. Рівень і форма спеціалізації та кооперування з іншими підприємствами – це рівень універсальності виробництва та співпраці з іншими

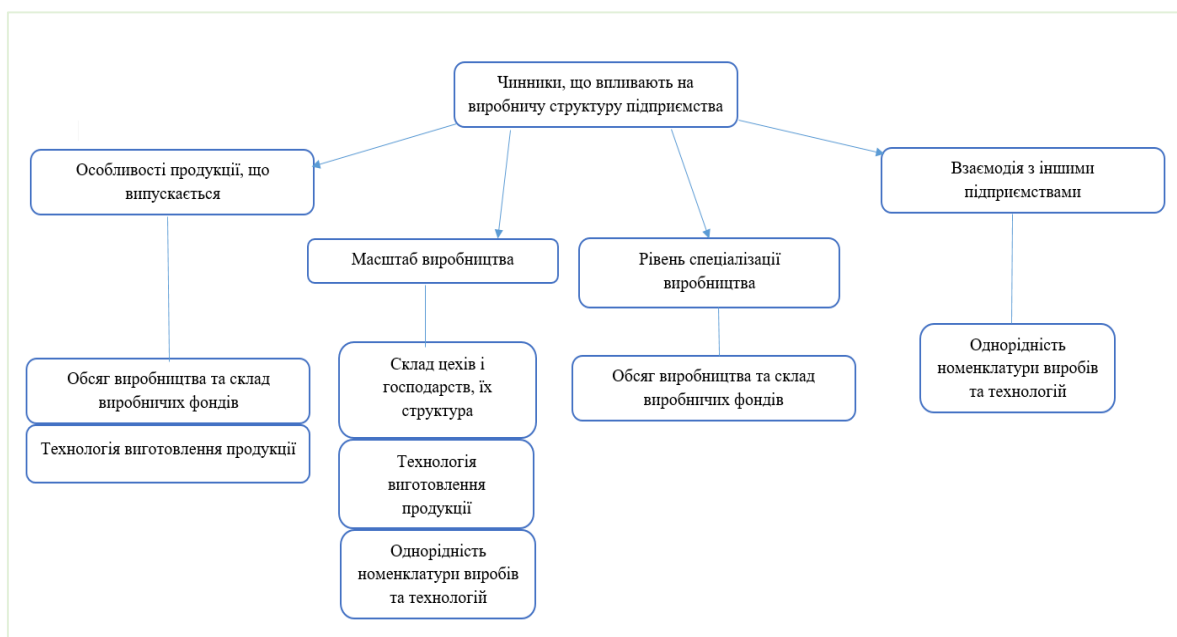
підприємствами. Підвищена спеціалізація передбачає спрощення структури виробництва, а виробнича універсальність ускладнює структуру.

5. Рівень автоматизації та механізації виробничих процесів – це ступінь використання автоматизованих систем у виробничому процесі з метою підвищення продуктивності праці.

6. Ступінь охоплення життєвого циклу товару – це рівень уваги до сервісного обслуговування під час підготовки виробництва та операційних процесів. Це може призвести до створення регіональних спеціалізованих підрозділів. (див. рис. 1.2)

Рис. 1.2

Схема взаємодії чинників, що визначають виробничу структуру промислового підприємства [22]

Можна підсумувати, що вид виробничої структури характеризується особливостями підприємства, його галузевої приналежності, розмірами, ступенем спеціалізації і кооперування. При формуванні виробничої структури необхідно враховувати всі перераховані особливості. Виробнича структура підприємства постійно потребує змін через вплив вище зазначених чинників, які обумовлюють необхідність її вдосконалення. Основною вимогою до структури є забезпечення раціональнішого сполучення всіх елементів виробничого процесу.

РОЗДІЛ 2. Аналіз та виробнича структура підприємства «Кернел»

2.1 Загальна характеристика підприємства «Кернел»

«Кернел» є одним з найбільших виробників та постачальників сонячної олії, сільськогосподарської продукції з Чорноморського басейну на світові ринки. Основну інформацію про її дочірнє підприємство «Кернел-Трейд» викладено в таблиці 2.1.

Табл. 2.1

Інформація про «Кернел-Трейд»

Повна назва	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «КЕРНЕЛ-ТРЕЙД»
Дата реєстрації	12.06.2001
Статутний капітал	9 358 911 540,91 грн.
Код ЄГРПОУ	31454383
Форма власності	Недержавна власність

Підприємство визначає свій предмет діяльності такими послугами та діями:

Основний:

46.21 Оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин

Інші:

10.41 Виробництво олії та тваринних жирів

16.21 Виробництво фанери, дерев'яних плит і панелей, шпону

20.20 Виробництво пестицидів та іншої агрохімічної продукції

46.23 Оптова торгівля живими тваринами

46.31 Оптова торгівля фруктами й овочами

46.33 Оптова торгівля молочними продуктами, яйцями, харчовими оліями та жирами

77.31 Надання в оренду сільськогосподарських машин і устаткування

78.30 Інша діяльність із забезпечення трудовими ресурсами

46.75 Оптова торгівля хімічними продуктами

52.29 Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту

46.71 Оптова торгівля твердим, рідким, газоподібним паливом і подібними продуктами

35.23 Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи

71.11 Діяльність у сфері архітектури

69.20 Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування

71.12 Діяльність у сфері інжинірингу, геології та геодезії, надання послуг технічного консультування в цих сферах. [20]

«Кернел» має свої визначені принципи управління підприємства (див. табл. 2.2).

Табл. 2.2

Основні принципи управління підприємства

Фінансова стабільність	Стійка ділова репутація	Професійна команда лідерів
Стратегічний системний менеджмент	Прозорість і чесність	Партнерство і єдність цілей
Синергія бізнес-інтеграції	Відповідальне лідерство	Залученість як внутрішнє підприємництво
Ефективне управління активами і ресурсами	Дотримання законів і правил	Взаємоповага і довіра
Зміни та інновації	Сталий розвиток і соціальна відповідальність	Розвиток потенціалу людей

Основними ринками збуту для «Кернел» є Китай, Індія, країни ЄС і Туреччина. Підприємство експортує свою продукцію більш ніж у 80 країн світу. Приблизно 8% світового виробництва соняшникової олії припадає на «Кернел». [21].

Діаграма 2.1

Країни, куди експортує «Кернел» [13]

Регіонами діяльності компанії є Тернопільська, Одеська, Миколаївська, Кіровоградська, Черкаська, Полтавська, Сумська, Чернігівська, Харківська, Дніпровська, Хмельницька області. До їхніх торгових марок входять «Стожар», «Чумак», «Olio», «Маринадо», «Blanc», «Kernel», «Premi». Також групі належать сім олійноекстракційних заводів України. [16]

«Кернел» визначає таку бізнес-модель, яка охоплює в собі сім підрозділів, таких як закупівля зернових культур, сільське господарство, елеватори, ОЕС (Об'єднана енергетична система України), експорт зернових, експорт олії, портові термінали. Їхня взаємодія та чітке управління цими складовими забезпечують ефективне функціонування даної бізнес-моделі (див. схему 2.1).

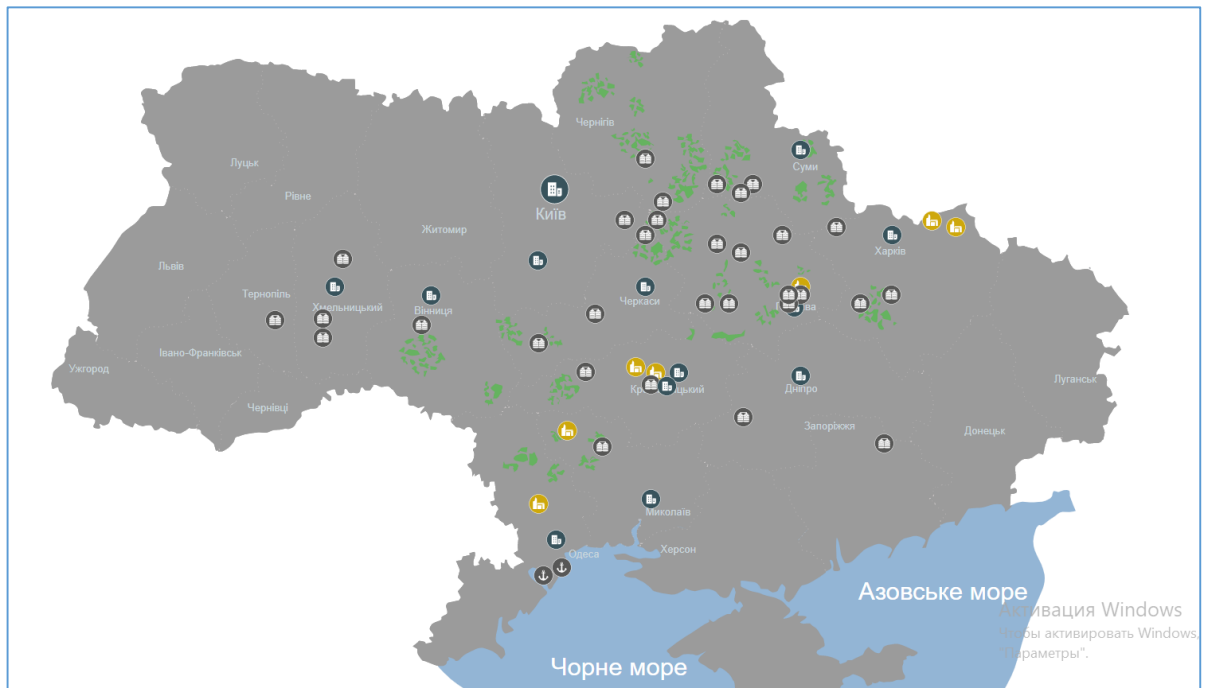
Бізнес-модель «Кернел»

Підприємство включає до своїх активів представництва та офіси, агробізнес, термінали, елеватори та олійноекстракційні заводи. Розглядаючи мапу активів (див. рис. 2.1), можна побачити, що компанія розвиває свою діяльність практично по всій території України.

Рис. 2.1

Мапа активів «Кернел» [17]

В Кернел достатньо вузька організаційна структура, на чолі якої рада директорів. Від лиця ради директорів іншими керівниками різних підрозділів компанії управляє генеральний директор (див. рис. 2.2)

Рис 2.2

Організаційна структура «Кернел» [14]

2.2 Аналіз виробничої структури підприємства «Кернел»

Як вже було згадано, виробнича структура має важливе значення в продуктивності та якості роботи підприємства. Тож вибудовуючи її необхідно ретельно опрацьовувати всі аспекти структуризації виробничого процесу. До того ж виробнича структура постійно піддається впливу залучення нових технологій, технік виробництва, що сприяє її постійному розвитку.

У процесі формування виробничої структури підприємства необхідно враховувати різноманітні внутрішні та зовнішні чинники. (див. табл. 2.1)

Таблиця 2.3

Чинники, що необхідно враховувати у формуванні виробничої структури підприємства

Внутрішні чинники	Зовнішні чинники
Цілі та стратегії розвитку підприємства	Економічні
Вид продукції та особливості її виготовлення	Правові
Можливі ресурсні обмеження	Екологічні
Кількість персоналу	Науково-технічні
Потужність персоналу	Соціально-культурні

Структура виробництва підприємств «Кернел» в Україні полягає у наступному:

1. Вирощування сільськогосподарських культур на власних земельних ділянках.
2. Збір та перероблення врожаю на власних зернопереробних заводах.
3. Експорт зернових та олійних культур до країн Європи та Азії.

На цей момент «Кернел» є одним з найбільших аграрних холдингів в Україні та займає лідерські позиції у виробництві та експорті зернових та олійних культур.

Говорячи про виробничу структуру компанії необхідно згадати про технологічний процес виробництва головного продукту «Кернел» – олію. Рафінована соняшникова олія отримується за допомогою методу екстракції на ОЕЗ. Цей метод містить у собі використання спеціальних апаратів, що називаються екстракторами, для вилучення масла розчинником. Як результат,

ми отримуємо місцелу - розчин олії у розчиннику, а також шрот - твердий залишок, який залишається після знежирення соняшникового насіння.

Для того, щоб зрозуміти процес екстракції, можна розглянути поступову схему, яка показана на рисунку 2.3. Слід також зазначити, що в компанії «Кернел» запаси сировини акумулюються і потім розподіляються між олійноекстракційними заводами компанії. Ці заводи, своєю чергою, надають послуги з перероблення сировини для отримання рафінованої соняшnikової олії.

Рис. 2.3

Виробничий процес створення соняшnikової олії в «Кернел» [21]

Активация Windk

Виробництво сільгосппродукції зосереджене в центральних і західних регіонах України. Основні культури: кукурудза, соя, пшениця і соняшник. Зернові — близько 60% у структурі посівних площ, частина, що залишилася, відведена під олійні і кормові культури. «Кернел» є достатньо успішною у своїх посівах, збиранню та переробленню урожаю, експорт. Тож необхідно навести статистику «Кернел» за останні п'ять років.

Вперше за своє існування у 2018 компанія «Кернел» переробила 3,1 млн. т. соняшнику. Продаж соняшnikової олії наливанням склав 1,3 млн т.

У 2019 олійноекстракційні заводи «Кернел» переробили 3,2 млн. т. насіння олійних культур. Продаж соняшnikової олії наливом склав 1,62 млн. т. [16]

За підсумками 2020 року перероблено рекордні 3,4 млн. тонн соняшнику. У 2020 році заводи компанії збільшили перероблення олійних на 9%, що є новим рекордом для підприємства. Агрохолдинг досяг 99% завантаження виробничих потужностей олійноекстракційних заводів.

«Кернел» у четвертому кварталі 2020 року збільшив експорт зерна та продажі соняшникової олії у порівнянні з аналогічним періодом минулого року. Загальна кількість перероблення соняшнику за 2020 рік – 3,4 млн. тонн. [14].

Підсумкова врожайність сільськогосподарських культур урожаю 2021 року збільшилася для всіх трьох основних культур: кукурудзи, соняшнику та пшениці. Загальне перероблення соняшнику у 2021 році склала 3,2 млн. тонн. [2]

У другому кварталі 2022 фінансового року компанія наростила обсяг експорту зерна з України на 45% до рекордного за всю історію кварталу показника в 3,5 млн. т. [18]. Загальна кількість переробленого соняшнику становила 2,2 млн. тонн.

Згідно зі звітом, за перше півріччя 2023 року «Кернел» реалізував 546,8 тис. т. соняшникової та ріпакової олії (-14% до аналогічного періоду 2022 ФР) і переробив 1,11 млн т олійних культур (-24%). Такі зменшення показників відбулися через воєнні дії на території України. [25]

Діаграма 2.2

Перероблення соняшнику в «Кернел» [19]

Аналізуючи дану діаграму, можна зауважити, що обсяг переробленого соняшнику з 2018 року по 2020 зростав. Погіршення показників у 2021 році спричинено несприятливими погодними умовами для хорошого врожаю. У

2022 та 2023 роках показники нижчі через боєві дії на території України, що заважає повноцінно працювати аграрному механізму.

Попри великі обсяги переробники зерна «Кернел» залишається екологічно відповідальним виробником. Команда вважає однією зі своїх цілей збереження природи. Для цього вони розробили такі заходи проєкту зеленої енергетики «Кернел»:

1. Інвестиції в альтернативну енергетику
2. Скорочення енергомісткості виробництва на 10% за 5 років
3. Використовування електроенергії від спалювання відходів соняшнику на олійноекстракційних заводах
4. Побудова інноваційних ТЕС

В офісах компанії часто організуються екологічні акції та освітні заходи для підвищення екосвідомості дітей та дорослих.

На регіональному рівні «Кернел» закликають та сприяють використанню кошиків для пластикових пляшок, контейнерів для пакетів та макулатури, бокси для використаних батарейок, використання більш екологічних продуктів і послуг. [8]

Аналізуючи виробничу структуру «Кернел», необхідно зауважити, що навіть при такому великому обсязі посів, збирання зернових культур, їх перероблення, виготовлення кінцевого продукту та його продажу на національні та міжнародні ринки, компанія зуміла правильно організувати цей процес так, щоб в результаті отримати прибуток. До того ж своєю чіткою позицією захисту екології планети, «Кернел» все більше привертає для себе більше уваги та прихильність споживачів.

«Кернел» має власні земельні ділянки для вирощування сільськогосподарських культур, зернопереробні заводи для збору та перероблення врожаю, а також вивізну логістику для експорту зернових та олійних культур до країн Європи та Азії. Ця структура дозволяє «Кернел» контролювати весь процес виробництва, забезпечуючи якість продукції та ефективність виробництва.

2.3 Пропозиції щодо вдосконалення стану функціонування виробничої структури підприємства «Кернел»

Структура виробництва постійно змінюється і піддається розвитку, оскільки технічний прогрес на виробництві зростає. Для ефективного функціонування підприємств необхідно постійно шукати нові шляхи для вдосконалення структури виробництва. Для цього можна використовувати різноманітні підходи, такі як збільшення чи зменшення підприємства, розвиток більш досконалих принципів побудови цехів, дотримання максимально вигідного співвідношення між основними, допоміжними та обслуговуючими цехами.

Також важливими аспектами є швидка зміна виробничого профілю залежно від економічної та технологічної ситуації, забезпечення відповідності структури технологічним процесам для скорочення тривалості проходження предметів праці та забезпечення відповідності виробничої структури рівню якості входу системи.

Треба враховувати, що у необхідність вдосконалення виробничої структури підприємства входять швидка зміна виробничого профілю в умовах ринкової економіки, розвиток комбінування виробництва, дотримання графіків ремонту основних виробничих засобів підприємства та підвищення рівня автоматизації виробництва. Всі ці шляхи допомагають досягнути ефективної та оптимальної виробничої структури, яка забезпечує успішне функціонування підприємства. [5]. Всі ці методи тими чи іншими діями спрямовані на забезпечення більш продуктивної, якісної діяльності підприємства та легшого управління ним.

Ще одним способом для покращення функціонування виробничої структури підприємства є впровадження інновацій. Це може стосуватися технології виробництва, певних розробок чи навіть самого продукту. Думаю, що такому підприємству як «Кернел» необхідний саме такий шлях вдосконалення роботи виробничої структури підприємства. Адже продукція і послуги, які надаються організацією будуть вироблятися набагато швидше з

ще більшим залученням технологічних інновацій в безпосередньо стадії виготовлення продукту. Це також може покращити якість продукції та в результаті підвищити її конкурентоспроможність на державному та світовому рівні.

Інновації є ключовими для визначення ефективності та успіху підприємства. Це відображається в таких важливих показниках, як обсяг продажів, ринкова частка, прибуток, динаміка відновлення продукції, якість продукції та послуг, собівартість та технічне оснащення працівників. Інновації стимулюють комерційні успіхи в майбутньому, допомагаючи підприємствам залишатися конкурентоспроможними та відповідати на потреби ринку, що швидко змінюються. [7]

Якщо ширше розглядати дане питання, можна виділити методи покращення виробничої структури сільськогосподарського підприємства, такого як «Кернел»:

1. Раціоналізація використання земельних ресурсів: підвищення продуктивності ґрунтів шляхом впровадження сучасних агротехнологій, зменшення площі незбалансованих угідь, збільшення площі високопродуктивних культур, інтегроване землекористування.
2. Оптимізація техніко-економічного фактора: заміна застарілої техніки на сучасну техніку з використанням комп'ютерних технологій, використання ефективного енергоощадного обладнання.
3. Підвищення рівня організації виробництва: впровадження системи управління, яка базується на сучасних інформаційних технологіях, забезпечення оптимального використання робочого часу, контроль за виконанням плану робіт.
4. Підвищення кваліфікації персоналу: забезпечення можливості навчання та підвищення кваліфікації працівників, використання програм навчання та тренінгів.

5. Розвиток нових напрямів виробництва: впровадження нових технологій вирощування культур, розширення асортименту продукції, розвиток тваринництва.

6. Створення умов для розвитку партнерства: партнерство з постачальниками, споживачами, фінансовими установами, науковими установами та іншими зацікавленими сторонами.

Необхідно пам'ятати, що існують фактори, які впливають на виробничий потенціал підприємства. Вони поділяються на зовнішні та внутрішні, а зовнішні чинники, своєю чергою, охоплюють макросередовище та мікросередовище. Їх необхідно також враховувати під час формування плану покращення стану виробничої структури підприємства. (див. рис. 2.4).

Вважається необхідним шукати шляхи удосконалення виробничої структури виробництва. Це дозволить більш ефективно спланувати роботу підприємства. Розрахунки основних шляхів удосконалення структури виробництва показали, що важливо розмежовувати дільниці та обслуговуючі господарства. Численність робітників також впливає на кінцевий результат роботи підприємства і також потребує удосконалення.

Рис. 2.3

Фактори впливу на виробничий потенціал підприємства [11]

ВИСНОВКИ

В даному дослідженні була проаналізована структура виробництва підприємства. Було встановлено, що вона є ключовим елементом успішної діяльності підприємства.

Дослідження показало, що ефективність виробництва залежить від належного планування, організації та контролю над виробничим процесом. Оптимальною структурою виробництва є та, яка забезпечує найкращу використання ресурсів, мінімізує витрати та забезпечує високу якість продукції.

Крім того, було виявлено, що зміна структури виробництва може мати значний вплив на діяльність підприємства. Тому, для забезпечення успішної роботи, керівництво підприємства повинно постійно вдосконалювати структуру виробництва та забезпечувати її ефективність.

Залежно від специфіки діяльності підприємства, можуть бути різні види структури виробництва. Кожен з цих видів має свої переваги та недоліки, тому керівництво повинно вибрати ту, яка найбільше відповідає потребам підприємства.

Окрім того, важливим елементом успішної структури виробництва є правильне розподілення ресурсів та завдань між різними підрозділами. Наприклад, підприємство може мати окремі відділи для виробництва, маркетингу, продажу та інших функціональних областей. Кожен з цих відділів має свої завдання та функції, але всі вони повинні працювати разом, щоб досягнути спільних цілей підприємства.

Також важливо забезпечити належну координацію та комунікацію між різними підрозділами. Недостатня комунікація та координація можуть призвести до затримок у виробництві, зниження якості продукції та інших проблем.

Основною діяльністю кожного підприємства є виробничі процеси, які виконуються у відповідних підрозділах. Виходячи з викладеного, можна дати

загальне визначення: виробнича структура - це група робочих місць, підрозділів та господарств, які розташовані на певній території та мають технологічні та коопераційні зв'язки. Організація виробничої структури підприємства повинна враховувати фактори, які впливають на її продуктивність та діяльність.

Такі фактори, як конструктивні та технологічні особливості продукції, обсяг випуску продукції, номенклатура продукції, рівень спеціалізації та кооперування з іншими підприємствами, рівень автоматизації та механізації виробничих процесів, та ступінь охоплення життєвого циклу виробів, мають значення при виробленні ефективної виробничої структури.

Наприклад, конструктивні та технологічні особливості продукції можуть вимагати певних просторових та функціональних вимог у виробництві, тому необхідно структурувати виробничий простір відповідно до цих вимог. Обсяг випуску продукції впливає на розмір та масштаби виробничої структури, а номенклатура продукції - на її складові та види виробництва.

Рівень спеціалізації та кооперування з іншими підприємствами може вимагати певних форм співпраці та змін у виробничій структурі, а рівень автоматизації та механізації виробничих процесів може вимагати використання певного обладнання та змін у виробничому просторі.

Крім того, ступінь охоплення життєвого циклу виробів також важливий для виробничої структури, оскільки це вимагає певної координації та забезпечення виробництва на різних етапах життєвого циклу.

Усі ці фактори можуть сприяти змінам у виробничій структурі підприємства, щоб забезпечити ефективну виробничу діяльність та максимальний рівень продуктивності.

Аналізуючи роботу та виробничу структуру підприємства «Кернел» було сформовано основні шляхи вдосконалення його виробничої структури.

Тож, визначено, що для досліджуваного підприємства були б доречні такі методи вдосконалення виробничої структури: раціоналізація

використання земельних ресурсів, оптимізація техніко-економічного фактора, підвищення рівня організації виробництва, підвищення кваліфікації персоналу, розвиток нових напрямів виробництва, створення умов для розвитку партнерства:

Отже, підсумовуючи вищевикладену інформацію, можна сформулювати загальний висновок: виробнича структура підприємства має важливе значення для забезпечення ефективного функціонування процесів, адже від її досконалості залежать в кінцевому підсумку рівень продуктивності праці, якість продукції та її конкурентоспроможність. Структура виробництва є важливим елементом успішної діяльності підприємства, який потребує постійного удосконалення та контролю для досягнення оптимальних результатів для певної організації.

РЕЗЮМЕ

Курсова робота з дисципліни «Економіка підприємства» на тему «Виробнича структура підприємства» складається зі змісту, вступу, двох розділів, висновку, резюме та списку використаної літератури.

Зміст представляє загальний план курсової роботи.

У вступі вказано актуальність обраної теми, її предмет та суб'єкт. Визначено мету роботи та перераховано методи дослідження, які використовувалися.

Перший розділ надає теоретичні основи виробничої структури підприємства. У другому розділі міститься характеристика та аналіз виробничої структури роботи на прикладі підприємства «Кернел», надано рекомендації та пропозиції щодо покращення виробничої структури аналізованого підприємства.

У підрозділі 1.1 розкрито сутність поняття «виробнича структура підприємства» варто зауважити, що початковим її об'єктом є робоче місце. Декілька робочих місць утворюють дільницю, а дільниці, своєю чергою, об'єднуються в цехи. Розрізняють основні, побічні, обслуговуючі, допоміжні та підсобні види цехів. (див. табл. 1.1). Залежно від способу організації роботи основних виробничих цехів виділяють предметний, технологічний, змішаний тип виробничої структури підприємства. (див. табл. 1.2) В залежності від підрозділу, на закладі якого будується структура, розрізняють цехову, безцехову, корпусну та комбінатську виробничі структури. (див. табл. 1.3).

Описуючи безпосередньо організацію виробничого процесу на підприємстві у підрозділі 1.2 було сформульовано визначення виробничого процесу – це результат взаємодії основних, допоміжних та обслуговуючих процесів, завдяки чому певний матеріал чи напівфабрикат стають продукцією. Описано схему виробничого процесу (див. рис. 1.1). Зауважено, що виробничі процеси кваліфікуються за призначенням, за складністю виробничих процесів, за поєднанням операцій над предметом праці і за ступенем автоматизації. (див. табл. 1.4). Наступним пунктом в цьому підрозділі описано фактори, що

впливають на виробничу структуру підприємства та представлено чинники, які її визначають. (див. рис. 1.3). Також тут можна ознайомитися з принципами виробничого процесу (табл. 1.5).

Підрозділ 2.1 присвячений загальній характеристиці підприємства «Кернел». Тут можна дізнатися основну інформацію про організацію, її мету, предмет діяльності, її продукти та послуги.

У підрозділі 2.2 показано статистику перероблення соняшника за останні 5 років (див. діаграма 2.2), складено схему виробничого процесу створення соняшникової олії в «Кернел» (див. рис 2.2). Описано виробничу структуру підприємства «Кернел» і сформувано висновки щодо ефективності її роботи.

Останній підрозділ 2.3 присвячений методам та шляхам вдосконалення виробничої структури підприємства «Кернел». Також тут виділено фактори впливу на виробничий потенціал підприємства, які теж необхідно враховувати під час формування та організації виробничої структури підприємства. (див. рис. 2.3)

Висновок передає загальний підсумок вищевикладеної інформації та систематизує її.

Ознайомившись з резюме, можна зрозуміти загальний спосіб викладення інформації в курсовій роботі.

Список використаної роботи вказує на джерела інформації, які використовувалися в роботі та під час підготовки до неї.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кернел – Електронне джерело доступу - <https://elevatorist.com/kompanii/119-kernel-grupp>
2. Kernel у I кварталі 2021 року скоротила переробку олійних на 4% -Електронне джерело доступу - <https://landlord.ua/news/kernel-u-i-kvartali-2021-roku-skorotylya-pererobku-oliinykh-na-4/>
3. Бойчик І.М Економіка підприємства: підручник. / І.М.Бойчик. – К.: Кондор -Видавництво, 2016. – 378 с., стр 84
4. В жовтні-грудні 2022 «Кернел» знизив виробництво олії на третину, експорт — більше ніж наполовину – Електронне джерело доступу - <https://thepage.ua/ua/news/v-zhovtni-grudni-2022-kernel-zniziv-virobnictvo-oliyi-na-tretinu-eksport-bilshe-nizh-napolovinu>
5. В.Я. Горфінкеля, професора В.А. Швандара. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА, 2007
6. Виробнича структура та її види – Виробнича структура підприємства – Електронне джерело доступу - <https://library.if.ua/book/106/7139.html>
7. Дикань В.Л., Маслова В.О. Організація виробництва: Д 45 Підручник. – Харків: УкрДАЗТ, 2013. – 422 с., стр. 94
8. Екологічно відповідальний виробник – Електронне джерело доступу - <https://career.kernel.ua/sustainability/eco-friendly/>
9. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
10. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник з вивчення дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» усіх напрямів. / Е. Т. Карапетян – Тернопіль: Вектор, 2015. – 320 с.
- 11.Ефективна економіка – Електронне джерело доступу - <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5300>

12. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. С. Іванілов — К.: Центр учбової літератури, 2009. — 728 с.
13. Інформація про Кернел – Електронне джерело доступу - <https://forbes.ua/profile/kernel-220>
14. Кернел – Електронне джерело доступу - http://kerneltrade.prat.in.ua/files/builders/81958/documents/461282/doc_84368.pdf
15. Кернел – Електронне джерело доступу - <https://interfax.com.ua/news/general/675639.html>
16. Кернел – Електронне джерело доступу - <https://latifundist.com/kompanii/141-kernel-grupp>
17. Кернел – Електронне джерело доступу - <https://www.kernel.ua/ua/about/>
18. Кернел майже наполовину наростив експорт зерна в II кв. 2022 ФР – Електронне джерело доступу - <https://latifundist.com/novosti/58083-kernel-majzhe-napolovinu-narostiv-eksport-zerna-v-ii-kv-2022-fr>
19. Кернел Холдинг – Електронне джерело доступу - http://shareupotential.com/ru/Emitents/kernel_ru.html
20. Кернел-Трейд – Електронне джерело доступу - <http://surl.li/fgyqm>
21. Олія соняшникова – Електронне джерело доступу - <https://sdar.com.ua/>
22. Організаційна структура підприємства – Електронне джерело доступу https://protocol.ua/ua/gospodarskiy_kodeks_ukraini_stattya_64/
23. Організація виробництва - Гриньова В.М. - 7.1. Виробнича структура і чинники, що її визначають
24. Організація виробництва : навч. посібник / В. В. Прохорова, О. Ю. Давидова. – Х. : Вид-во Іванченка І.С., 2018. – 275 с. ISBN
25. Через війну та блекаути Кернел знизив продажі рослинної олії на 17% - Електронне джерело доступу - <https://latifundist.com/novosti/60737-cherez-vijnu-ta-blekauti-kernel-zniziv-prodazhi-roslinnoyi-oliyi-na-17>